

ภาพยนตร์อควาแมน ผ่านมุมมองของนักสตรีนิยม Aquaman the Movie, Through the Lens of Feminists

พราว อรุณรังสีเวช^{1,*}, มณฑิรา สีด้วง¹
Proud Arunrangsiwed^{1,*}, Muntira Seedoung¹

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร 10300 ประเทศไทย

¹ Faculty of Management Science, Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok 10300, Thailand

* Corresponding Author: Nyeinchan Chan Soe, nyeinchansoe@ucsy.edu.mm

Received:

26 January 2019

Revised:

27 March 2020

Accepted:

28 March 2020

Keywords:

Feminism, equality, patriarchy

คำสำคัญ:

สตรีนิยม, ความเท่าเทียม, ปิตาธิปไตย

บทคัดย่อ: บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Aquaman (2018) ผ่านแนวคิดสตรีนิยมและนักربผู้ผดุงความยุติธรรมให้สังคม ซึ่งการวิเคราะห์เชิงลบ พบว่าตัวละครในเรื่องรวมถึงนางเอกมีความเชื่อในระบอบปิตาธิปไตย การสืบทอดอำนาจจากผู้ชายไปสู่ผู้ชาย และระบบการปกครองที่มองว่าผู้หญิงมีหน้าที่เป็นภรรยาและมารดาเท่านั้น ตัวละครที่มีความด้อยเช่นสีผิวหรือรูปร่างหน้าตามักถูกเหมารวมในเชิงลบคือ มีลักษณะ ความคิดและอุปนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ แต่ในทางกลับกัน ภาพยนตร์เรื่องนี้ก็มีด้านดีเกี่ยวกับสตรีนิยม ตัวละครหญิงในเรื่องมีความเป็นผู้นำ สามารถคิดไตร่ตรอง สามารถเจรจาต่อรอง สามารถตัดสินใจ และลงมือทำด้วยความมั่นใจ เด็ดเดี่ยว ซึ่งเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของสตรี นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของตัวละครฝ่ายดีและฝ่ายร้าย ว่าตัวละครชายฝ่ายดีจะรับฟังความคิดเห็นของผู้หญิง แต่ตัวร้ายจะใช้อำนาจกดขี่ผู้หญิง ซึ่งเป็นการสอนผู้ชมเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันทางเพศ ผู้เขียนแนะนำว่าผู้ชมอาจสามารถเรียนรู้เรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศได้ดีเมื่อรับชมภาพยนตร์ที่ไม่มีพลังพิเศษ เพราะพฤติกรรมของตัวละครที่เหมือนมนุษย์ทั่วไปจะสามารถถูกเลียนแบบได้ง่ายกว่า ผู้เขียนคาดหวังว่านักศึกษานิเทศศาสตร์จะเรียนรู้จากบทความนี้ และใช้เป็นแนวทางผลิตสื่อที่สร้างสรรค์สังคมในอนาคต

Abstract: The objective of the current article is to analyze the movie, Aquaman (2018 film), through feminism and social progressivism. The negative light shown in this film is that most characters believed in patriarchy, even for the main female protagonist, Mera. The power was transferred from men to men. The traditional role of female characters is just to be a wife and a mother. Minorities or unattractive races in this film were negatively stereotyped with poor personality and attribution. However, this film also consists of positive light for feminism. Mera, as the main female character, was with leadership, thinking skills, negotiation skills, and ability to make a decision. Her role could be read as active and subjective role of woman which are the major part of women's empowerment. Moreover, this film also distinguishes the role of male heroes and villain that heroes would accept the advice of women, but the villain would use his power to oppress women. This helps teach male audiences to respect women and teach them the gender equality. The authors of this paper suggested that film audiences might be able to learn the equality and empowerment through non-superhero films better, because people could imitate prosocial behaviors from the media character with a similar attribute than from superhero characters. The authors expect Media Art and Communication Art students to study this paper in order to produce prosocial media in their future careers.

1. บทนำ

ตัวละครซูเปอร์ฮีโร่มีอิทธิพลกับผู้อ่านจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ภาพยนตร์ทำเงินได้สูงหลายเรื่องได้สร้างมาจากเรื่องราวในหนังสือการ์ตูน งานวิจัยในอดีตได้ค้นพบความสำคัญและอิทธิพลของเรื่องราวซูเปอร์ฮีโร่ต่อผู้อ่านและประชาชน อย่างในเหตุการณ์ 9-11 ซึ่งตึกระฟ้า 2 ตึกได้ถล่มลงในมหานครนิวยอร์ก DC Comics ได้ออกหนังสือการ์ตูนเพื่อการกุศลและนำเงินไปช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและครอบครัวผู้ล้มตาย โดยเนื้อหาในหนังสือการ์ตูนได้กล่าวไว้ว่า วีรบุรุษหรือฮีโร่ที่แท้จริงอยู่นอกหน้าหนังสือการ์ตูน (Worcester, 2011) ในด้านของ Marvel Comics การสูญเสียลูกเบน (Ben) ของ Peter Parker หรือ Spider-Man ได้ถูกเปรียบเทียบเหมือนการสูญเสียญาติสนิทในเหตุการณ์ 9-11 เพราะ Spider-Man จะเป็น Spider-Man ไม่ได้ถ้าไม่มีตึกระฟ้าอย่างในนครนิวยอร์ก เขาจึงถือว่าเป็นตัวแทนของชาวนิวยอร์ก (Sommers, 2012) Captain America ได้ถูกวาดให้เกี่ยวข้องกับเรื่องราวนี้เช่นกัน และเขายังเป็นตัวแทน

ทางจิตวิญญาณของชาวอเมริกัน ความเป็นชาตินิยม (Patriotism) ความภาคภูมิใจในชาติ และเสรีภาพจากการถูกกดขี่ (Boyer, 2012) ความเป็นอเมริกันของเขานั้นมีความแตกต่างจากความเป็นอเมริกันในปัจจุบัน ซึ่งมักถูกกล่าวถึงคือ เป็นพวกนักบริโภคนิยม และขาดความรับผิดชอบ (Benton, 2013)

นอกจากนี้ ลักษณะความเป็นผู้นำของตัวละครซูเปอร์ฮีโร่สามารถทำให้ผู้อ่านที่ชื่นชอบตัวละครเหล่านี้มีความต้องการเลียนแบบความเป็นผู้นำดังกล่าว (Arunrangsiwed *et al.*, 2018) การที่ผู้อ่านพบว่าตนเองมีความเหมือนกับตัวละครซูเปอร์ฮีโร่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านเหล่านั้นอยากเชื่อฟังคำสอนดีๆ ที่ตัวละครดังกล่าวได้พูดในสื่อ (Arunrangsiwed, 2015) งานเหล่านี้สามารถยืนยันว่าเรื่องราวของซูเปอร์ฮีโร่และอุปนิสัยของตัวละครมีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรมของผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อ่านที่เป็นแฟนๆ แต่ในทางกลับกันภาพยนตร์ Marvel ที่สร้างสรรค์โดย Disney ได้แสดงการไร้ความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะนำ

จากความรุนแรงที่ดูสมจริงมาทำให้กลายเป็นเรื่อง
ซ้ำชั้น (Hatch, 2014) ภาพยนตร์นั้นจะส่งอิทธิพล
ต่อผู้ชมมากหรือน้อยขึ้นกับอยู่หลายปัจจัย อาทิ อายุ
วิจารณ์ญาณ (Šramová, 2014) ระดับความชื่นชอบ
หรือความเป็นแฟน (Arunrangsiwed, Komolsevin,
& Beck, 2017) ระดับความอินหรือการจินตนาการ
ร่วม (Arunrangsiwed, 2018) และความถี่ของการรับ
ชม (Krahé & Möller, 2010) อิทธิพลเชิงลบในระดับ
สูงสามารถทำให้ผู้ชมเลียนแบบวิธีการก่ออาชญากรรม
ได้ (Helfgott, 2015) ซึ่งอาจเริ่มมาจากอิทธิพลระดับ
ต่ำ ที่ภาพยนตร์สามารถเปลี่ยนทัศนคติของผู้ชมที่มี
ต่อตนเอง (Avery-Natale, 2013) และคนรอบข้าง
(Troyna & Hatcher, 2018)

บทความนี้ มุ่งวิเคราะห์บทบาทของ
ตัวละครในภาพยนตร์แนวซูเปอร์ฮีโร่ในมุมมองของ
นักสตรีนิยม (Feminists) และมุมมองของนักรบ
ผู้คงความยุติธรรมให้สังคม (Social Justice
Warriors) เพื่อวิเคราะห์ตีความ ซึ่งผู้อ่านสามารถใช้เป็น
แนวทางการผลิตสื่อภาพยนตร์ที่มีความเท่าเทียมกัน
ทางเพศและความเท่าเทียมกันในด้านอื่นๆ ต่อไป
อนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษานิเทศศาสตร์ที่
จะเติบโตไปเป็นผู้ผลิตสื่อ จากการศึกษาค้นคว้าของ
ผู้เขียน นักวิชาการที่วิเคราะห์สื่อเกี่ยวกับซูเปอร์ฮีโร่
มักเลือกวิเคราะห์เฉพาะเจาะจงเป็นตัวละครตัวหนึ่งๆ
เท่านั้น เช่น พัฒนาการด้านแนวคิดสตรีนิยมในตัว
ละคร Wonder Woman (Matsuuchi, 2012) และ
บทบาทสำคัญในทีม Avengers ของ Squirrel Girl
(Goodrum, 2014) ในบทความนี้ ผู้เขียนได้เลือก
ภาพยนตร์เรื่อง Aquaman (2018) มาวิเคราะห์ โดย
เน้นวิเคราะห์เนื้อหา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร และ
โครงสร้างอำนาจ (Power Structure) โดยภาพยนตร์
เรื่องนี้มีตัวละครเอกที่เป็นผู้ด้อย (Minority) ทั้งด้าน
การถือกำเนิด คือ เป็นบุตรนอกสมรสและเป็นพวก
เลือดผสม และเป็นผู้ด้อยทางด้านความหน้าตาที่น่า
ดึงดูด เมื่อเทียบกับตัวร้ายในเรื่องที่หน้าตาดีกว่าตน
การใช้นักแสดงลักษณะนี้ ขัดกับการสอนการเหมา
รวม (Stereotype) ของภาพยนตร์และการ์ตูน ที่
มักแสดงให้เห็นว่าคนหน้าตาดีจะเป็นคนดี และ

คนหน้าตาอัปลักษณ์จะเป็นคนชั่ว (พราว อรุณรังสี
เวช และมานนท์ ผสมสัจย์, 2559) และในภาพยนตร์
การ์ตูนของ Disney ยังแสดงให้เห็นว่าถ้าตัวละคร
หญิงโดนผู้ชายหน้าตาดี (ซึ่งส่วนมากเป็นพระเอก)
มาสัมผัสร่างกายเชิงลวนลาม พวกเขาจะตกใจ ผงะ
และยอมให้ลวนลาม (Hovdestad *et al.*, 2009)
แม้ว่าในการ์ตูนญี่ปุ่น ตัวละครฝ่ายดีและฝ่ายร้ายจะ
มีความหน้าตาดีและไม่ดีคละกัน (Arunrangsiwed
et al., 2017) ตัวละครเอกในเรื่องเช่น นางเอก
และพระเอก ก็เป็นคนหน้าตาดีตามการเหมารวม
ที่กล่าวมาข้างต้น จากสิ่งที่กล่าวมานี้ จึงทำให้ภาพยนตร์
เรื่อง Aquaman (2018) มีความน่าสนใจมากกว่า
ภาพยนตร์แอนิเมชันที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันอย่าง
Justice League: Throne of Atlantis (2015) และ
Lego DC Comics Super Heroes: Aquaman:
Rage of Atlantis (2018)

2. แนวคิดสตรีนิยมที่เกี่ยวกับสื่อ ซูเปอร์ฮีโร่

คลื่นลูกที่หนึ่งของแนวคิดสตรีนิยมนั้นเกี่ยวกับการ
ใช้สิทธิเลือกตั้ง และคลื่นลูกที่สองเกี่ยวกับ
ความเท่าเทียมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงาน
อาทิ รายได้ การแต่งกาย สถานะทางสังคม และ
ตำแหน่งงาน ในยุคก่อน 9-11 ตัวละครซูเปอร์ฮีโร่
เพศหญิงของ DC Comics มักจะมีอาชีพ มีความ
แข็งแกร่ง สามารถช่วยเหลือตนเองและกำจัดศัตรูได้
ส่วนตัวละครของ Marvel Comics มีความอ่อนแอ
ต้องรอตัวละครชายมาช่วย และหน้าที่หลักของพวกเขา
นอกเหนือจากการเป็นซูเปอร์ฮีโร่คือ เป็นภรรยา
แม่บ้าน และเป็นมารดา (Dunne, 2006; Pratiwi,
2013) Wonder Woman เป็นตัวละครที่มีอาชีพ
เป็นพยาบาลทหารและเป็นเลขา และในวัยเด็กเธอ
เติบโตมาในโลกที่มีแต่ผู้หญิง ซึ่งสามารถถูกตีความ
ได้ว่า การที่เธอแข็งแกร่งและเป็นตัวเธอได้นั้น
ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเพศชาย หรือ เรียกว่าการเป็น
อิสระจากเพศตรงข้าม (Sexual Independence)
(Dahbany-Miraglia, 2012)

การเป็นอิสระจากเพศตรงข้ามนั้นยังสามารถพบในหนังสือการ์ตูนของ DC Comics เรื่อง Birds of Prey โดยเรื่องนี้ได้แสดงมิตรภาพอันดี และการทำงานร่วมกันของตัวละครหญิง คือ Black Canary และ Barbara Gordon ซึ่งในเรื่อง Barbara เป็นคนขาพิการ หรือเป็นผู้ด้อยชนิดหนึ่ง แต่ในทางกลับกัน หนังสือการ์ตูนเกี่ยวกับทีมตัวร้ายเพศหญิงอย่าง Gotham City Sirens ได้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงโหยหาผู้ชายอันเป็นที่รัก และไม่ละอายที่จะชู้หรือทำร้ายเพศเดียวกัน (Sawyer, 2014) ผู้เขียนของบทความนี้มีความเห็นว่าหนังสือการ์ตูน Gotham City Sirens มีความอันตรายต่อผู้ชมน้อย เพราะตัวละครหญิงเหล่านั้นเป็นตัวร้ายซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้ชมน้อยกว่าตัวละครที่เป็นฝ่ายดี (Arunrangsiwed, 2017)

ตัวละคร Superhero หญิงตัวแรกของ Marvel คือ Invisible Woman (หรือ Invisible Girl) ซึ่งชื่อนี้สามารถถูกตีความได้ว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่มีใครมองเห็น หรือไม่มีตัวตนในสังคม (Dunne, 2006) คล้ายกับที่ Morrison (2014) ตีความว่า Ariel ในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง The Little Mermaid ยอมสละเสียงของเธอ (Voiceless) เพื่อไขว่คว้าหาจุมพิตรักแท้ ตัวละครหญิงทั้งสองตัวที่กล่าวมามีความคล้ายคลึงกันเชิงทางสัญลักษณ์ คือ เป็นการตอบภัยความต้องการของผู้หญิงในยุคคลื่นลูกที่หนึ่งและสองแห่งแนวคิดสตรีนิยม ตัวละครหญิงที่มีความสามารถของ Marvel อีกตัวคือ Squirrel Girl ที่สามารถเอาชนะ Thanos ที่เป็นตัวร้ายที่ทรงพลังได้ แต่ Squirrel Girl ไม่ได้ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วม Avengers โดย Iron Man สั่งให้เธอไปเรียนหนังสือก่อน ถึงแม้การเข้าเรียนเป็นสิ่งที่ดี แต่เหตุการณ์นั้นๆ แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่มีความสามารถถูกกีดกันโดยผู้ชายมิให้แสดงความสามารถตามที่เธอต้องการ (Goodrum, 2014)

คลื่นลูกที่สามของแนวคิดสตรีนิยมยังคงดำเนินอยู่ในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผู้หญิงผิวสี ผู้หญิงต่างชนชั้น การแสดงออกทางเพศ

ความเป็นตัวตนในด้านต่างๆ (Identity) ผู้ด้อย และความหลากหลายของเพศ หรือเพศที่สาม Marvel Comics ได้รับการชื่นชมเกี่ยวกับทีม X-Men ว่าเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์คนพิการ (Alward, 1982) แม้ว่า Arnold Drake ยืนยันว่าผู้สร้าง X-Men ได้เลียนแบบแนวคิดนี้จากทีม Doom Patrol ของเขา นอกจากนี้ทีม Avengers ในหนังสือการ์ตูนได้มีตัวละครที่มีความหลากหลาย (Diversity) เช่น เพศหญิง คนผิวสี ฮีโร่ศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นการสนับสนุนแนวคิดสตรีนิยมในยุคปัจจุบัน แต่ผู้บริหารของ Marvel Comics กลับเชื่อว่ายอดขายหนังสือการ์ตูนลดลงเพราะแฟนๆ ไม่ยอมรับความหลากหลายดังกล่าว คำพูดของผู้บริหารนี้ทำให้แฟนๆ จำนวนมากรู้สึกโกรธเคือง

เนื่องจากเพศที่สามเป็นส่วนสำคัญของคลื่นลูกที่สาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงที่ใช้เพศทางเลือก การกล่าวถึงงานวิจัยด้านนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญ Caldwell (2014) พบว่าภาพยนตร์ส่วนใหญ่ใช้ตัวละครเพศที่สามเพื่อสร้างความตลกขำขัน โดย Li-Vollmer และ LaPointe (2003) พบว่าตัวร้ายในภาพยนตร์การ์ตูนมักจะเป็นคู่กัด ในทางกลับกันตัวละคร Green Lantern ที่ชื่อว่า Kyle Rayner ได้มีบทบาทแก้แค้นให้เพื่อนสนิทที่เป็นเกย์ โดยต่อสู้กับอาชญากรรมที่ประทุษร้ายต่อเกย์ (Hate Crime) ซึ่งแฟนๆ ที่เป็นเกย์ได้ชื่นชมเนื้อเรื่องดังกล่าวมาก (Palmer-Mehta & Hay, 2005) ต่อมา DC Comics ได้ประกาศว่า Green Lantern อีกตัวหนึ่งที่ชื่อ Alan Scott เป็นตัวละครชายรักชายจริง

เนื่องจากบทความนี้จะกล่าวถึงแนวคิดสตรีนิยม และการส่งเสริมพลังทางสังคมของกลุ่มผู้ด้อย (Minority Empowerment) ในภาพยนตร์เรื่อง Aquaman ซึ่งเป็นซูเปอร์ฮีโร่ของ DC Comics จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะแสดงแนวคิดของนักเขียนการ์ตูนของ DC Comics เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว โดยผ่าน

ทางบทพูดของตัวละคร Wonder Woman และ Superman (พราว อรุณรังสีเวช, 2563)

“ผู้หญิงและบุตรหลานของพวกเขาไม่ควรที่จะต้องเกรงกลัวการถูกทำร้ายหรือลวนลาม ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ที่ใดในโลกนี้ พวกเขาควรได้รับข้อมูลเพื่อดำรงชีวิตได้อย่างมีเสถียรภาพ รากฐาน (หรือมูลนิธิต) นี้ส่งเสริมอิสรเสรีภาพของทุกหมู่เหล่าผู้ชาย ผู้หญิง และเยาวชนจากปัญหาสังคมที่ย่ำแย่ โดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำทางเพศ และอายุ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากการสอนที่ผิดๆ ที่สืบทอดต่อกันมา เช่น คำสอนของศาสนา เราควรให้การศึกษากับประชาชนในแนวทางอื่น... มวลมนุษยชาติทุกคนมีสิทธิ์ที่จะอาศัยอยู่ในโลกโดยไม่ถูกทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ เพียงเพราะรูปร่างที่เขารับมาตอนเกิด หรือเพศที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หรือสถานที่ที่เขาเลือกเกิดไม่ได้” (Jimenez, 2001 as cited in พราว อรุณรังสีเวช, 2563) ในนามของ Wonder Woman

“สิ่งเดียวที่ผมทำไม่ได้ คือ เป็นอิสระออกจากหน้าหนังสือการ์ตูนซึ่งเป็นสิ่งที่ผมอาศัยอยู่ เพื่อมาช่วยประชาชนในยามคับขันและมาแก้ไขสิ่งที่ผิดให้เกิดความยุติธรรม แต่โชคดียิ่งๆ ที่โลกของเรามีผู้พิทักษ์ของพวกเขาเองคอยปกป้องและรักษาไว้” บทพูดของ Superman ในหนังสือ 9-11 (cited in พราว อรุณรังสีเวช, 2563)

3. บทวิเคราะห์เรื่อง Aquaman (2018)

3.1 บทวิเคราะห์เชิงลบ

เนื้อเรื่องย่อของภาพยนตร์เรื่อง Aquaman (2018) คือ แอตแลนน่า (Atlanna) หญิงจากเมืองบาดาลแอตแลนติส (Atlantis) และมีบุตรชื่อ

อาเธอร์ (Arthur) ต่อมาทหารจากเมืองบาดาลมาพบเธอ เธอจึงต้องกลับไปแอตแลนติส เพื่อแต่งงานกับ Orvax Marius และได้ลูกชายอีกคนคือออร์ม (Orm) ซึ่งต่อมาคือตัวร้ายของเรื่อง หรือ คิง ออร์ม (King Orm Marius หรือ Ocean Master) ผู้ปกครองแอตแลนติส หลังจากเลิ้งบุตร แอตแลนน่าได้ถูกเนรเทศไปเป็นอาหารของสัตว์ประหลาดที่เรียกว่า Trench

ผู้เขียนจะเริ่มวิเคราะห์จากการเป็นฝ่ายถูกกระทำ (Passive) และบทบาทที่เสมือนเป็นวัตถุ (Objectification) ของตัวละครหญิงในเรื่องก่อนที่จะกล่าวถึงการเป็นฝ่ายรุก (Active) และบทบาทที่เป็นผู้ริเริ่ม ตัดสินใจเอง หรือมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว (Subjectification)

จากการเริ่มต้นของเรื่องที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น แม้ว่าเจ้าหญิงแอตแลนน่าจะมีความกล้าหาญหนีจากเมืองของตนมาคบหากับชายชาวบก (มนุษย์) ท้ายที่สุด เธอก็ตัดสินใจทำตามระบบปิตาชิปไตยคือยอมกลับไปแต่งงานกับ Orvax Marius แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมและราชวงศ์ในเมืองแอตแลนติสในภาพยนตร์เรื่องนี้ ต้องการให้ผู้หญิงมีหน้าที่ (Function) แคเป็นภรรยาและเป็นแม่ผู้ให้กำเนิดรัชทายาท คล้ายกับงานวิจัยของ Dunne (2006) เพราะเมื่อแอตแลนน่าได้ทำทั้งสองสิ่งนี้เสร็จสิ้นแล้ว เธอก็ถูกปลดทั้งจากการเป็นราชินี ซึ่งเนื้อเรื่องดังกล่าวมีความแตกต่างจากแอนิเมชัน Justice League: Throne of Atlantis (2015) ที่เริ่มเรื่องด้วยแอตแลนน่า เป็นราชินีปกครองแอตแลนติส แสดงให้เห็นว่าในแอนิเมชันนั้นให้อำนาจผู้หญิงในต้นเรื่องมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม ในตอนจบของเรื่องนั้น ภาพยนตร์ Aquaman (2018) แสดงความสัมพันธ์อันตึงเครียดระหว่างแม่ลูก คือ แอตแลนน่า และ ออร์ม ได้ดีกว่าในแอนิเมชันที่กล่าวถึง เพราะในแอนิเมชัน ออร์มได้สังหารแม่เพื่อยึดบัลลังก์ ความแตกต่างของวัฒนธรรมประเพณีที่ปรากฏในภาพยนตร์ Aquaman และ แอนิเมชัน Justice League: Throne of Atlantis ชี้ให้เห็นถึง

ทัศนคติทางเพศและทัศนคติเกี่ยวกับความสัมพันธ์
ในครอบครัวของผู้ผลิตสื่อแต่ละคน

วิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง Aquaman เกี่ยวกับ
แอตแลนน่า ถัดจากย่อหน้าข้างต้น หลังจากที
เธอถูกเนรเทศให้ไปเป็นอาหารของ Trench เธอ
ได้พยายามเข้าไปเอาตรีศูลของกษัตริย์แอตแลน
(King Atlan's lost Trident of Atlantis)
ซึ่งมีสัตว์ประหลาด (Karathen) ฝ่าวงล้อม เธอกล่าว
ว่า เธอพยายามหลายครั้งแต่ไม่ประสบความสำเร็จ
แต่เฉพาะพระราชินีที่แท้จริง จึงจะครองตรีศูลนั้น
ได้ เหตุการณ์นี้เป็นการย้าถึงระบบปิตาธิปไตย
ที่แม้ว่าผู้หญิงจะมีความสามารถและความพยายาม
เธอก็จะไม่สามารถทำงานสำเร็จ เพราะระบบและ
วัฒนธรรมเจาะจงว่าต้องเป็นผู้ชายเท่านั้นจึงจะทำได้

ส่วนอีกฉากที่แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอ
ของราชินีแอตแลนน่า คือ ฉากที่อาเธอร์ (พระเอก)
ที่ต่อสู้กับออมร์ (ตัวร้าย) ซึ่งอาเธอร์ใช้อาวุธของแม่
(ราชินีแอตแลนน่า) ส่วนออมร์ใช้อาวุธของพ่อ (Orvax
Marius) เมื่อการต่อสู้ใกล้จบ อาวุธของแม่ได้หัก
เพราะตั้งรับกับอาวุธของพ่อ แม้ฉากนี้จะไม่มีการ
แต่แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอและด้อยอำนาจของ
ตัวละครหญิง

นอกจากนี้ ตัวละครหญิงอีกตัวหนึ่งที่
สำคัญในเรื่องคือ เมรา (Mera) ซึ่งเป็นเจ้าหญิงชาว
Xebelian จากเมือง Xebel และเป็นคู่หมั้นของ
ออมร์ เธอมีความรู้ ความสามารถ ถูกเลี้ยงดูโดยราชินี
แอตแลนน่า เธอรู้วัฒนธรรมประเพณีของเมือง
บาดาลเป็นอย่างดี ซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์คุณสมบัติ
เหล่านี้แล้ว พบว่าเธอมีความสามารถเป็นราชินีได้ด้วย
ตนเอง แต่ด้วยอำนาจระบบปิตาธิปไตยในเมือง
บาดาล เธอจึงจำเป็นต้องตามหาอาเธอร์บนบก
และนำเขาไปเอาตรีศูลของกษัตริย์แอตแลน เมื่อ
ผู้เขียนได้เปรียบเทียบอาเธอร์กับเมร่าแล้วนั้น
เมร่ามีคุณสมบัติและความพร้อมมากกว่าอาเธอร์เสียอีก
การที่เมร่าไม่เห็นความสามารถที่จะปกครองเมือง

บาดาลด้วยตนเองนั้น คล้ายคลึงกับการวิเคราะห์
ตัวละครหญิงในหนังสือการ์ตูนโดย Isekeije (2010)
และ Keating (2012) ซึ่งพบว่า ตัวละครหญิงฝ่ายดี
มักเชื่อในปิตาธิปไตย หากแต่ตัวละครหญิงตัวร้ายมักมี
ความเป็นผู้นำและเห็นความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
เมร่านั้นเป็นตัวละครหญิงฝ่ายดีและมีความเชื่อใน
ปิตาธิปไตยตรงตามบทความที่ถูกอ้างถึงนั้น ผู้เขียน
จึงขอหยิบยกเนื้อเรื่องที่คล้ายคลึงกันกับ Aquaman
(2018) คือ แอนิเมชันเรื่อง DC Super Hero Girls:
Legends of Atlantis (2018) ซึ่งมี ไชเรน (Siren)
เป็นตัวละครหญิงตัวร้าย เธอมีความมุ่งมั่นและเห็นว่า
ตนเองสามารถยึดครองเมืองบาดาลได้ในขณะที่อาเธอร์
(Aquaman หรือพระราชินีแอตแลนน่า) ไม่มีความ
รับผิดชอบ แต่ท้ายที่สุดเมร่าและซูเปอร์ฮีโร่ผู้หญิงคนอื่นๆ
ได้รักษาเมืองแอตแลนติสกับบัลลังก์ของอาเธอร์
ไว้ได้ และในตอนจบของแอนิเมชันเรื่องนี้ แทนที่
อาเธอร์จะทำตามแผนการที่ช่วยรักษาบัลลังก์
แต่กลับกลายเป็นเมร่าและซูเปอร์ฮีโร่ผู้หญิงคนอื่นๆ
ได้ทำตามแผนการของอาเธอร์แทน เหตุการณ์ที่ยกมา
จากแอนิเมชันและบทภาพยนตร์ของเมร่าในภาพยนตร์
Aquaman มีความเหมือนกัน คือ ตัวละครหญิงฝ่ายดี
จะเชื่อในปิตาธิปไตย

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาในการทบทวน
วรรณกรรม ที่ระบุว่าการศึกษาที่ซูเปอร์ฮีโร่เพศหญิง
ต้องให้ผู้ชายมาช่วย จะถือว่าเธออ่อนแอ ขัดกับ
การสร้างภาพยนตร์แนวสตรีนิยม เมร่าได้ถูก
ช่วยจากอาเธอร์ในตอนที่กำลังจะตกเหว ซึ่ง
อาเธอร์คว้าเธอเอาไว้ แม้เหตุการณ์นี้อาจถูกตีความ
ว่าไม่ใช่สตรีนิยม แต่ในเนื้อเรื่อง เมร่าเคยช่วยอาเธอร์
จากการต่อสู้กับออมร์ในทะเล และต่อมาที่อาเธอร์
ช่วยเมร่าคือฉากในทะเลทราย ผู้เขียนจึงตีความว่ามี
การให้ความเท่าเทียมอย่างสมเหตุสมผล เพราะเมร่า
เติบโตในทะเล ส่วนอาเธอร์เติบโตบนบก และเป็นการ
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แสดงถึงความเท่าเทียมกันที่
หญิงและชายผจญภัยเคียงบ่าเคียงไหล่

ตัวละครประกอบเพศหญิงอีกตัวในเรื่องนี้คือเจ้าหญิงชาวเงือก (Fisherman Princess) ซึ่งบิดาของเธอเป็นกษัตริย์และถูกสังหารต่อหน้าเธอโดยออมร์ หลังจากนั้นเธอได้กลายเป็นราชินีของชาวเงือกโดยอยู่ภายใต้อำนาจของออมร์ ถึงแม้ว่าในภาพยนตร์เรื่องนี้เธอจะเป็นผู้หญิงคนเดียวที่ได้เป็นราชินีปกครองเผ่าพันธุ์โดยไม่ต้องขึ้นกับราชาในเผ่าเดียวกัน แต่การได้มาซึ่งตำแหน่ง เป็นสิ่งที่น่าสลด และเธอไม่เต็มใจให้เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น การอยู่ภายใต้อำนาจของออมร์เกิดจากความหวาดกลัวอำนาจของผู้ชาย และเธอต้องยอมทำในสิ่งที่ฆาตรกรต้องการ

ด้วยรูปลักษณ์ของเจ้าหญิงชาวเงือกนี้ ถือว่ามีความอับลักษณ์มากกว่ามนุษย์และชาวแอตแลนติสที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์ ซึ่งสามารถตีความได้ว่า บทบาทที่กล้าหาญเด็ดเดี่ยว และมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้ชายอาจเกิดเฉพาะในผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดีอย่างราชินีแอตแลนน่าและเมร่า นอกจากชาวเงือกแล้ว ภาพยนตร์เรื่อง Aquaman ยังถูกเผ่าพันธุ์ที่มีความอับลักษณ์ อย่างพวก Trench ที่เบาปัญญา ล้าหลัง ใช้แต่ความป่าเถื่อน

จากย่อหน้าที่ผ่านมา ภาพยนตร์เรื่องนี้มีการเหมารวมว่าบุคคลหรือเผ่าพันธุ์ที่หน้าตาดี จะมีคุณสมบัติที่ดีกว่าเผ่าพันธุ์ที่อับลักษณ์ การต่อต้านการเหมารวม (Anti-Stereotype) จากรูปลักษณ์ภายนอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ เกิดขึ้นกับตัวละครคู่เดียวคือ อาเธอร์และออมร์ พระเอกอย่างอาเธอร์นั้นมีความอับลักษณ์มากกว่าตัวร้ายอย่างออมร์ ผู้ผิวขาวและผมทอง รูปลักษณ์ของพวกเขาทั้งสองขัดกับการเหมารวมที่พบในภาพยนตร์ทั่วไป รวมไปถึงหนังสือการ์ตูนและแอนิเมชันเกี่ยวกับ Aquaman เอง เพราะในการ์ตูน อาเธอร์จะผิวสีขาวยาวผมสีทอง ส่วนออมร์จะมีผมสีดำ หากสื่อภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงสามารถใส่เนื้อหาต่อต้านการเหมารวมลงไปให้มากขึ้น จะช่วยลดล้างความเชื่อผิดๆ ของผู้ชมที่เกิดจากการเหมารวมได้

นอกจากการเหมารวมจากรูปลักษณ์ภายนอกแล้ว ตัวละครฝ่ายร้ายที่เป็นมนุษย์และทำงานผิดกฎหมาย ยังเป็นคนผิวดำ เป็นการย้ำการเหมารวมซึ่งก่อให้เกิดปัญหาหลายประการในสหรัฐอเมริกา อย่างเช่นกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยิงชายผิวดำจำนวนมาก ตัวละคร Black Manta นั้นมีความต้องการที่จะแก้แค้นตลอดการดำเนินเรื่องโดยมีสนใจอำนาจเงินและความปลอดภัยของผู้คนอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าตัวละครนี้ถูกสร้างขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1967 ในช่วงที่มีความเท่าเทียมกันทางเชื้อชาติน้อยกว่าปัจจุบันมาก แต่อย่างไรก็ตาม หากภาพยนตร์เรื่องนี้มีภาคต่อไป อาจมีความเท่าเทียมด้านเชื้อชาติมากขึ้น เพราะ Kaldur'ahm (Aqualad) ซึ่งเป็นบุตรชายผิวสีของ Black Manta ถูกนำเสนอในการ์ตูนโทรทัศน์เรื่อง Young Justice โดยมีบุคลิกสุขุม มีเหตุผล และเป็นฝ่ายดี

3.2 บทวิเคราะห์เชิงบวก

แม้บทบาทของผู้หญิงที่กล่าวไว้ในข้างต้นส่วนมากจะอยู่ในแง่ลบ แต่ตัวละคร เมร่า ได้แสดงบทบาทเป็นผู้กระทำ (Active) เป็นผู้กล้าตัดสินใจ มีความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว และเสริมสร้างความเท่าเทียมกันทางเพศในสื่อภาพยนตร์ โดยที่ความเป็นผู้หญิงของเธอไม่ได้ถูกลดลงไป ดังที่เห็นในภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ ที่ผู้หญิงที่มีความเท่าเทียมกับผู้ชายถูกนำเสนอในรูปแบบทอมบอย หรือการปรับตนเองให้คล้ายคลึงเพศชาย เช่น เรื่อง Mad Max: Fury Road, G.I. Jane, และภาพยนตร์แนวต่อสู้ที่มีผู้หญิงเป็นตัวละครเอก

แม้ในอนาคต ถ้าเจ้าหญิงเมร่าไม่คิดกบฏ เธอจะได้เป็นราชินีของเมืองแอตแลนติส แต่เธอก็คิดกบฏเพื่อมวลมนุษยชาติ ซึ่งความคิดริเริ่มและการลงมือกระทำด้วยตนเองโดยไม่กลัวอันตรายที่จะเกิดกับตน ถือว่าเป็นบทบาทของสตรีในเชิงบวก และเธอได้ช่วยอาเธอร์อย่างเห็นได้ชัดถึง 2 ครั้ง คือ ช่วยบิดาที่เป็นมนุษย์ชาวบกของอาเธอร์จากคลื่นยักษ์ (Tsunami) และช่วยเขาจากการถูกฆ่าในการประลองกับออมร์ได้ทะเล

การช่วยอาเธอร์ต่อหน้าออมร์และประชาชน ชาวบาดาลมากมายนั้น ทำให้การเป็นกบฏของเธอถูกเปิดเผย ซึ่งการตัดสินใจของเธอ แสดงให้เห็นถึงการต่อต้านระบบปิตาธิปไตย คือ ทฤษฎีหมั้นของเธอซึ่ง ณ เวลานั้นเป็นผู้ชายที่มีอำนาจเหนือกว่าเธอ และยังมิได้ทำตามสิ่งที่ปิตาคาดหวัง

ในระหว่างที่เธอเดินทางไปสืบหาความจริง ในทะเลทราย เธอได้กล่าวว่า เธอไม่เคยเดินทางมาไกลจากมหาสมุทรถึงเพียงนี้ แต่ถึงแม้เธอจะเกิดความไม่แน่นอนไม่แน่ใจ (Uncertainty) ด้วยความต่างสถานที่ เธอก็กลัวที่จะกระโดดลงจากเครื่องบินเอง เพราะเธอเชื่อมั่นในสิ่งที่เธอพบว่าเป็นสิ่งถูกต้อง แต่การกระทำเหล่านี้ เธอสามารถทำได้เพราะเธอมีพลังเหนือธรรมชาติ ซึ่ง Garland *et al.* (2016) วิเคราะห์ว่าตัวละครหญิงในการ์ตูนซูเปอร์ฮีโร่ที่มีพลังเหนือธรรมชาติจะมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวมากกว่าตัวละครหญิงที่เป็นคนธรรมดา หากสื่อแสดงให้เห็นได้ว่าผู้หญิงที่เป็นคนธรรมดามีความกล้าคิดกล้าตัดสินใจ อาจทำให้ผู้ชมเพศหญิงรู้สึกมั่นใจที่จะเอาอย่างคุณสมบัติที่ดีเหล่านั้นได้มากขึ้น

นอกจากการใช้พลังเหนือธรรมชาติของเธอแล้วนั้น เมร่ายยังทำในสิ่งที่ผู้หญิงทั่วไปอย่างผู้ชมภาพยนตร์สามารถเอาเป็นแบบอย่างได้คือ เธอเจรจาโน้มน้าว ทั้งกับอาเธอร์และออมร์ โดยบางครั้งอาจสำเร็จหรือไม่สำเร็จสลับกันไป ครั้นที่เธอเจรจากับออมร์ เธอได้อ้างถึงคำสอนของราชินีแอตแลนน่า ซึ่งสามารถตีความได้ว่าแนวคิดการปกครองได้ถูกสืบทอดจากผู้หญิงสู่ผู้หญิง และตัวละครหญิงในเรื่องมิได้มีการอิจฉากันหรือกีดกันกันเอง ความสำเร็จของการเจรจาของเมร่ายพบได้ ในขณะที่เกิดสงครามในช่วงใกล้จบของภาพยนตร์ เมร่ายได้เข้าไปเจรจากับพ่อของตนซึ่งเป็นราชาและบอกเล่าถึงสถานการณ์ในเวลานั้น ซึ่งพ่อของเธอได้ไว้วางใจและเชื่อเธอ

โดยภาพรวมของการเจรจาของผู้หญิงต่อผู้ชาย จะเห็นได้ว่าผู้ชายที่เป็นฝ่ายดีในเรื่องจะไว้วางใจ

และยอมรับความคิดเห็นของผู้หญิง ประกอบไปด้วยอาเธอร์ พ่อของเมร่าย และ วอวลโก (Nuidis Vulko) ที่ทำตามที่ราชินีแอตแลนน่ามอบหมายให้ดูแลและฝึกฝนอาเธอร์ แต่ในทางกลับกันออมร์ซึ่งเป็นตัวร้ายจะไม่ฟังสิ่งที่ผู้หญิงแนะนำ ไม่ว่าจะจากเมร่ายหรือจากแม่ของเขา และออมร์ยังประทุษร้ายต่อผู้หญิงเมื่อเขาสั่งทหารให้ไล่เธอ ซึ่งบทบาทลักษณะนี้สามารถสอนเยาวชนเพศชายว่าการรับฟังความคิดเห็นของผู้หญิงจะทำให้พวกเขาเป็นคนดี ซึ่งเป็นการสร้างความเท่าเทียมกันในชีวิตจริงของสังคม

การเจรจาของตัวละครหญิงที่กล่าวมานี้ ทำให้ผู้เขียนสามารถคิดเปรียบเทียบกับบทพูดของตัวละคร Lois และ Clark Kent (Superman) ในภาพยนตร์ซีรีส์ Supergirl (Season 4, Episode 9) ซึ่งนำมาใช้สนับสนุนว่าผู้ผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับ DC Comics มีทัศนคติที่ดีต่อเพศหญิง เพราะในบทพูด ตัวละครเชื่อว่า ผู้หญิงสามารถปกป้องโลกได้ดีกว่าผู้ชาย เนื่องจากเธอสามารถรับมือกับวิกฤตและความกดดัน และจะถามคำถามพูดคุยก่อนที่จะลงมือต่อสู้ ในภาพยนตร์ซีรีส์เรื่องนี้อาจใช้คำกล่าวอ้างของตัวละครเพื่อยกย่องเพศหญิง แต่ในเรื่อง Aquaman ที่ถูกวิเคราะห์ในบทความนี้ได้ใช้บทบาทการกระทำจริงๆ ของตัวละครหญิง แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถใช้ปัญญาเจรจา ไกล่เกลี่ยและแก้ไขสถานการณ์ได้

และที่ผู้เขียนกล่าวถึงในบทวิเคราะห์เชิงลบ บทบาทของออมร์ในภาพยนตร์เรื่อง Aquaman นี้ ผู้เขียนพบว่ามีบทบาทที่ดีกว่าในการ์ตูนแอนิเมชันเรื่อง Justice League: Throne of Atlantis ถึงแม้ว่าในเวลาที่เขาเชื่อว่าแม่ของเขาเสียชีวิต เขามิได้ทำตามคำสั่งสอนของแม่ แต่เมื่อเขาทราบว่าแม่มียังมีชีวิตอยู่ในตอนจบ เขาก็เกิดความตื่นตัว แต่ในการ์ตูนออมร์เป็นผู้สังหารแม่ซึ่งเป็นราชินีปกครองแอตแลนตีสทั้งหมดเพื่อที่ตนจะได้ขึ้นครองบัลลังก์แทน บทบาทของออมร์ในภาพยนตร์เรื่อง Aquaman จึงมีด้านดีคือ แม้จะเป็นตัวร้ายแต่ก็ยังคงมีความเคารพภักดีของตนเอง

การเสริมสร้างบทบาทและอำนาจของสตรีในภาพยนตร์ Aquaman ยังสามารถเห็นได้จากการขึ้นเป็นใหญ่ของ Aquaman ซึ่งเขาต้องได้รับความช่วยเหลือจากตัวละครหญิงถึง 3 ตัว คือ เมรา แม่ของเขาหรือราชินีแอตแลนน่า และ สัตว์ประหลาด (Karathen) ซึ่งเป็นเพศเมีย ซึ่งอาจสอนให้ผู้ชมเข้าใจว่า การที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตของเพศชายเขาจำเป็นต้องผูกมิตรกับผู้หญิงรอบข้างเขา โดยไม่ดูถูก หรือก็ดักจั่นจากงานส่วนของตน

4. สรุป

เพราะภาพยนตร์แนวซูเปอร์ฮีโร่มักจะทำรายได้สูง และได้ถูกรับชมจากผู้คนจำนวนมากทั่วโลก การสอดแทรกเนื้อหาเชิงบวกที่สร้างสรรค์สังคมจึงเป็นสิ่งที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างความเท่าเทียมกันทางเพศ สตรี ขนชั้น และการต่อต้านการเหมารวมจากรูปลักษณ์ภายนอก ภาพยนตร์เรื่อง Aquaman มีการนำเสนอบทบาทของผู้หญิงในด้านดี และใกล้เคียงกับบทบาทในอุดมคติตามแนวคิดสตรีนิยมถึงแม้ว่าพวกเธอจะอยู่ในเมืองที่มีวัฒนธรรมแบบปิตาธิปไตย อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่สามารถพบได้ในภาพยนตร์เรื่องนี้คือการเหยียดสีผิวและเชื้อชาติ หากไม่นับรวมตัวเอกอย่าง อาเธอร์ ตัวละครอื่นๆ เช่น ชาวเผือก Trench และคนผิวดำล้วนมีคุณลักษณะที่ไม่ดี บ้างเบาปัญญา บ้างป่าเถื่อน โหดร้าย ไร้เหตุผล และถูกกดขี่

ผู้เขียนเสนอแนะให้ภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงในอนาคต มุ่งลดการเหมารวมจากรูปลักษณ์ภายนอกคู่ขนานกับสร้างความเท่าเทียมกันในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพยนตร์ที่ตัวละครเป็นคนธรรมดา มิใช่ซูเปอร์ฮีโร่ เพราะผู้ชมจะสามารถเรียนรู้จากตัวละครที่มีความคล้ายคลึงกับตนเองได้ดีกว่า อย่างที่เยาวชนสามารถจินตนาการร่วมกับตัวละครที่เหมือนตนเอง และต้องการเชื่อสิ่งดีๆ ที่ถูกสอนจากสื่ออื่นๆ (Arunrangsiwed et al., 2018)

5. เอกสารอ้างอิง

- พราว อรุณรังสีเวช และมานนท์ ผสมสัตย์ (2559). วิวัฒนาการของภาพยนตร์เทพนิยายบริษัทวอลต์ดิสนีย์. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 3(1), 53-71.
- พราว อรุณรังสีเวช. (2561). History of Comics. *เอกสารประกอบการสอนวิชา Comics Studies & Graphic Novel*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. Retrieved 14 December 2018, Retrieved from <https://sw-eden.net/publications>
- Alward, E. (1982). Superhero comic books. *Serials Review*, 8(1), 33-38.
- Arunrangsiwed, P. (2015). Be like me & follow me : A relationship between homophily and belief of superheroes' fans. *Rangsit University Journal of Communication Art*, 18(2), 35-50.
- Arunrangsiwed, P. (2017). Heroic role and attractiveness as the cause of creating slash or Yaoi fan art. *BU Academic Review*, 16(1), 18-30.
- Arunrangsiwed, P., Bunyapukna, P., Ounpipat, N., & Inpayung, P. (2018). Wannabe effect: The study of wishful identification and prosocial media effect. In *the 3rd Technology Innovation Management and Engineering Science International Conference (TIMES-ICON)* (pp. 1-5). IEEE.

- Arunrangsiwed, P., Chaisuriya, K., Khemachantri, S., Kulratanakul, V., Bunyapukkna, P., Cheachainart, K., & Ounpipat, N. (2017). Manga saves our kids: The effect of Manga characters' ethics and enthusiasm on their attractiveness. In *the Technology Innovation Management and Engineering Science International Conference (TIMES-iCON)* (pp. 88-91). IEEE.
- Arunrangsiwed, P., Jareonpon, P., Suwan, T., Wichakam, A., Atta-Arunwong, P., Cheachainart, K., & Bunyapukkna, P. (2018). The influence of fan's superhero preference, superhero's leadership, and ethics on fans' leadership imitation. In *International Business and Social Science Research Conference* (pp. 31).
- Benton, B. (2013). Redemptive anti-Americanism and the death of captain America. *Studies in Communication Sciences*, 13(1), 75-83.
- Boyer, T. (2012). Proud to be an American: Perceptions of American patriotism through the medium of captain America comic books, 1945-2009. *Utah Historical Review*, 2, 65.
- Caldwell, M. (2014). *The occurrences, references and projected attitudes about LGBT lifestyles in children's media: A content analysis of animated films*. [Bachelor's thesis, Portland State University].
- Dahbany-Miraglia, D. (2012). Wonder woman, a true "woman of valor?" it's a man's world. *Women in Judaism: A Multidisciplinary Journal*, 9(1), 1-14.
- Dunne, M. (2006). The representation of women in comic books, post WWII through the radical 60's. *PSU McNair Scholars Online Journal*, 2(1), 20.
- Goodrum, M. (2014). 'Oh c'mon, those stories can't count in continuity!' squirrel girl and the problem of female power. *Studies in Comics*, 5(1), 97-115.
- Hatch, K. (2014). *With great power comes no responsibility: Reflexive ideology through spectacle-violence in the superhero films of marvel studios*. [Master's thesis, The University of British Columbia].
- Hovdestad, W.E., Hubka, D., & Tonmyr, L. (2009). Unwanted personal contact and risky situations in ten Disney animated feature films. *Child Abuse Review*, 18(2), 111-126.
- Li-Vollmer, M., & LaPointe, M.E. (2003). Gender transgression and villainy in animated film. *Popular Communication*, 1(2), 89-109.
- Morrison, D. (2014). *Brave: A feminist perspective on the disney princess movie*. [Bachelor's thesis, California Polytechnic State University].
- Palmer-Mehta, V., & Hay, K. (2005). A superhero for gays?: Gay masculinity and green lantern. *The journal of American Culture*, 28(4), 390-404.

-
- Pratiwi, S.S. (2013). Women's portrayals in the comic books (A visual grammar of the heroines' portrayals in the selected comic books published by Dc comics and Marvel). *Passage*, 1(2), 119-124.
- Sawyer, E.A. (2014). *Postfeminism in female team superhero comic books*. [Doctoral dissertation, The University of Utah].
- Sommers, J.M. (2012). The traumatic revision of Marvel's Spider-Man: From 1960s Dime-Store comic book to Post-9/11 moody motion picture Franchise. *Children's Literature Association Quarterly*, 37(2), 188-209.
- Worcester, K. (2011). New York city, 9/11, and comics. *Radical History Review*, 111, 139-154.